

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 391/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubomírou Beňovou, Záhradnícka 10, Komárno, proti postupu Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 61/2021 a proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 4 Tos 45/2022 z 30. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 61/2021 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 45/2022 z 30. júna 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 61/2021-447 zo 4. novembra 2021 uznaný vinným zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. a), b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. a) a § 139 ods. 1 písm. c) s použitím § 127 ods. 2 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 To 10/2022-555 z 31. marca 2022 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

4. Sťažovateľ následne 3. mája 2022 podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu s odôvodnením, že dôvody väzby pominuli. V žiadosti poukázal na to, že vo väzbe je 19 mesiacov, viacerí svedkovia vrátane poškodenej boli vypočutí, pričom s poškodenou nie je v nijakom kontakte. Po prepustení z väzby by býval u svojho brata.

5. Okresný súd uznesením č. k. 2 T 61/2021-20 zo 16. júna 2022 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu, väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a zároveň sťažovateľovi uložil primerané obmedzenia a povinnosti podľa § 80 ods. 2 a § 82 ods. 1 písm. h), k) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Okresný súd poukázal na to, že v čase rozhodovania o väzbe nebolo možné vykonať znalecké dokazovanie a pokračovať v hlavnom pojednávaní, keďže uznesenie o ustanovení znalkyne nenadobudlo právoplatnosť. Okresný súd konštatoval, že väzba sťažovateľa počas 19 mesiacov nezostala bez preventívnych účinkov na jeho správanie.

6. Proti uzneseniu zo 16. júna 2022 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Komárno sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 30. júna 2022 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil, žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

7. Právna zástupkyňa sťažovateľa v ústavnej sťažnosti uvádza, že sťažovateľovi bola ustanovená za obhajkyňu v špecifikovanej trestnej veci opatrením okresného súdu č. k. 4 Tp 60/2020 z 2. novembra 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní a proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť. Namietá, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy), základné právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) z dôvodu nevykonania dôkazu, ktorý navrhoval sťažovateľ. Napadnuté uznesenie krajského súdu považuje sťažovateľ za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. Nie sú zjavné dôvody, ktoré viedli k záveru o pretrvávajúcich dôvodoch väzby a nemožnosti nahradenia väzby miernejšími prostriedkami.

9. Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie zrušujúceho uznesenia z 31. marca 2022, v ktorom krajský súd poukázal na to, že návrhy sťažovateľa na vypočutie označených svedkov považoval za dôvodné. Rovnako tak považoval za opodstatnené vykonať znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie. Sťažovateľ navrhoval vykonanie uvedených dôkazov ešte v prípravnom konaní podaním z 26. novembra 2020 a podaním z 15. apríla 2021. Nevykonaním týchto dôkazov bolo porušené právo sťažovateľa na obhajobu, bola porušená zásada kontradiktórnosti a zásada rovnosti zbraní. Nevyhovením návrhom na vykonanie dôkazov došlo aj k zbytočným prietahom, v dôsledku čoho je sťažovateľ v postavení obžalovaného vyše 20 mesiacov a zároveň je viac ako 20

mesiacov vo väzbe. K porušeniu označených práv došlo teda už v prípravnom konaní, keď orgány činné v trestnom konaní neobjasňovali rovnako skutočnosti svedčiace v prospech sťažovateľa. Sťažovateľ namieta, že okresný súd „*nariadil obhajobou navrhovaný dôkaz až po uplynutí 1,5 roka od vznesenia obvinenia...*“.

10. K nevyhoveniu žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažovateľ poukazuje na to, že prokurátor svoju sťažnosť odôvodnil jediným argumentom, a to že sťažovateľ sa na pojednávanie dostavil v tričku s nápisom „*tiež mám zbraň, lopatu a alibi*“. Sťažovateľ poukazuje na to, že celý text na tričku znel „*Mám dcéru a tiež zbraň, lopatu a alibi*“, pričom išlo o marketingové tričko, ktoré je všeobecne obľúbené, teda nielen medzi osobami páchajúcimi trestnú činnosť. Napadnuté uznesenie krajského súdu je „*v rozpore s obsahom súdneho spisu ako aj v rozpore s doposiaľ vykonaným dokazovaním a neobsahuje žiadne konkrétne dôvody opodstatňujúce ponechanie sťažovateľa vo väzbe podľa ust. § 71 ods. c) TP, resp. opodstatňujúce nenariadenie dohľadu mediačného a probačného úradníka nad sťažovateľom a uloženia primeraných obmedzení a povinností sťažovateľovi za účelom nahradenia väzby.*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý nevykonal sťažovateľom navrhované dôkazy, resp. k tomuto dokazovaniu pristúpil až na podklade právneho názoru odvolacieho súdu. Týmto došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní a bolo porušené právo sťažovateľa na obhajobu, princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní. Sťažovateľ tiež namieta nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý zrušil uznesenie okresného súdu, zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby a väzbu nenahradil miernejšími prostriedkami.

12. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ indikuje, že je zastúpený advokátkou, jeho ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 43 ods. 1 a 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj náležitosti ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde.

13. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepripojil plnomocenstvo na svoje zastupovanie advokátom (§ 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde) a taktiež k ústavnej sťažnosti nepripojil kópiu právoplatného rozhodnutia (označeného napadnutého uznesenia krajského súdu eventuálne v spojení s uznesením okresného súdu), ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

14. Okrem uvedených nedostatkov ústavnej sťažnosti ústavný súd identifikoval aj rozpor odôvodnenia ústavnej sťažnosti s jej petitom. Na jednej strane sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti namieta existenciu zbytočných priet'ahov (porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy) nevykonaním špecifikovaného znaleckého dokazovania „*postupom orgánov činných v trestnom konaní*“, ktoré navrhoval už v prípravnom konaní. Na druhej strane v petite ústavnej

sťažnosti namieta porušenie označeného základného práva postupom okresného súdu, ktorý práve nariadil znalecké dokazovanie po zrušení odsudzujúceho rozsudku krajským súdom.

15. Následne je potrebné uviesť, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda uznesenie krajského súdu z 30. júna 2022, ktorým bolo rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, t. j. ide o rozhodnutie o väzbe. V petite ústavnej sťažnosti však namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 30. júna 2022, t. j. práv, ktoré sa *rationae materiae* vo väzobných veciach zásadne neaplikujú.

16. Špecifikované rozpory medzi odôvodnením ústavnej sťažnosti a jej petitom umožňujú predbežný záver, že aj po prípadnom odstránení nedostatkov ústavnej sťažnosti (primárne predložením plnomocenstva a napadnutého uznesenia krajského súdu) by bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, preto ústavný súd nepristúpil k odstráneniu týchto nedostatkov svojím zásahom (či už vo forme výzvy na doplnenie ústavnej sťažnosti, alebo vlastnou aktivitou).

17. Pokiaľ ide o vymedzenú vecnú väzbu medzi odôvodnením ústavnej sťažnosti a jej petitom, tam neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti, keďže v tomto rozsahu sa nedostatky ústavnej sťažnosti netýkali len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale primárne esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 351/2019).

18. Obdobne sťažovateľ namieta porušenie práva na obhajobu, princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní na podklade procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní dokazovania v jeho trestnej veci, ktorá nie je právoplatne skončená a v ktorej aktuálne konajú a rozhodujú všeobecné (trestné) súdy.

19. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Okrem už uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Uvedená námietka teda už *prima facie* indikuje právny záver o potrebe odmietnuť ústavnú sťažnosť v tomto rozsahu ako neprípustnú.

20. Ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to predovšetkým príslušné prílohy (plnomocenstvo a kópiu právoplatného rozhodnutia). Vychádzajúc z vymedzeného vecného vzťahu medzi odôvodnením ústavnej sťažnosti a jej petitom, ktorý umožňoval predbežný záver o odmietnutí ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej (aj v prípade predloženia špecifikovaných príloh), a z povahy ďalších námietok sťažovateľa, ktoré sa týkajú postupu

okresného súdu v právoplatne neskončenej trestnej veci, kde je ingerencia ústavného súdu v zásade neprípustná, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu